

המוסד לביטוח לאומי

שירות מילואים

תוכן החוברת

2	1. כללי
3	2. מי זכאי לתגמול מילואים או להענקה?
5	3. ממי לתבוע את תגמול המילואים?
8	4. אופן הגשת תביעה לתגמול מילואים או להענקה
10	5. שיעורי תגמול המילואים וההענקה
14	6. תיקונים בחוק התגמולים למשרתים במילואים
16	7. מידע למעסיק
17	8. מוקד טלפוני למילואים
18	נספח: דוגמאות טפסים

המוסד לביטוח לאומי משלם תגמול מילואים לכל אדם שנקרא לשירות מילואים, כמשמעותו בחוק שירות ביטחון תשי"ט 1959 (נוסח משולב), וכן למי שנקרא לאימון על-פי חוק שירות עבודה לשעת חירום (מל"ח). כמו כן נותן המוסד לביטוח לאומי הענקות לנערים עובדים עד גיל 18, שנעדרו מעבודתם עקב השתתפותם בחינוך הקדם צבאי.

המוסד לביטוח לאומי שולח הודעות לכל מבוטח ומעסיק על סכום התגמול ששולם.

מי זכאי לתגמול מילואים או להענקה?

1. מי ששירת שירות מילואים כחוק

יש להמציא אישור מצה"ל על השירות - טופס 3010 (ר' ציור 1, עמ' 18). בעת קבלת האישור מצה"ל אגב בדוק אם נרשמו כהלכה הפרטים האישיים, תקופת השירות ומספר הימים, וכן אם האישור חתום כראוי.	האישורים הנדרשים
--	---------------------

הערה: תקופת מאסר במהלך השירות אינה מזכה בתגמול, אלא אם הורה בית דין צבאי או קצין שיפוט בכיר, אחרת.

שים לב, מי שאבד לו טופס 3010, יפנה לקצין העיר או לשלישות הראשית, מכ"א 50, לקבלת אישור חליפי - טופס 3021.	
---	--

2. מי ששירת שירות חדיומי

יקבל את תגמול המילואים בעד יום השירות בתום השירות.

יש להמציא אישור מצה"ל על השירות - טופס 3010 (ר' ציור 1, עמ' 18), שמקבלים בתום יום השירות.	האישורים הנדרשים
---	---------------------

3. מי שהיה באימון עלפי חוק שירות עבודה בשעת חירום

יש להמציא אישור על שירות עבודה, מהיחידה לכוח אדם בשעת חירום שליד משרד העבודה - טופס כא-100 (ר' ציור 2, עמ' 19).	האישורים הנדרשים
---	---------------------

4. נער עובד שהשתתף בפעילות במסגרת החינוך הקדם-צבאי יומיים רצופים לפחות

בתנאי שעבד לפחות 30 ימים ב־3 החודשים שקדמו לפעילות.

יש להמציא אישור ממשרד הביטחון על
ההשתתפות בפעילות - משרד הביטחון מאשר
את ההשתתפות בפעילות בטופס תביעה
להענקה בעד השתתפות בחינוך קדם צבאי,
בל/504 של המוסד לביטוח לאומי.

האישורים
הנדרשים

שוטרים, סוהרים או אנשי משמר הכנסת
אינם נכללים בחוק חוק הביטוח הלאומי - פרק י"ב,
והם מקבלים תשלום בעבור שירות מילואים מאוצר
המדינה.

ממי לתבוע את תגמול המילואים?

הגשת תביעה לתגמול מילואים אפשרית בשני אופנים:

- באופן אישי, בטופס תביעה אישית (בל/502), שאותו יש להגיש בתום השירות באחד מסניפי הביטוח הלאומי, או לשלוח בדואר.
- באמצעות המעסיק, בהתאם למעמד העובד, ערב השירות במילואים.

אופן הגשת התביעה, בהתאם למעמד המשרת במילואים:

1. עובד בשכר חודשי

.....

יתבע את התגמול ממעסיקו (כולל עובד חודשי שעבד יום עבודה אחד בלבד אצל מעסיק חדש, ולמחרת יצא לשירות מילואים, וכן עובד חודשי שעבד מספר ימי עבודה בודדים בחודש).

2. עובד שלא בשכר חודשי

.....

יתבע את התגמול ממעסיקו, אם עבד במקום עבודתו הנוכחי 75 ימים לפחות, בתוך 3 החודשים שקדמו לתחילת השירות במילואים. אם עבד פחות מ-75 ימים בתוך 3 החודשים שקדמו לתחילת השירות, הוא רשאי לתבוע את התגמול באופן אישי מהמוסד לביטוח לאומי.

בכלל 75 הימים האמורים יובאו במניין גם שבתות וחגים, ימי חופשה, בין בשכר ובין שלא בשכר, ימי היעדרות בשל תאונה או מחלה וימי היעדרות עקב אבל במשפחה.

3. עובד עצמאי

.....

יתבע את התגמול באופן אישי מהמוסד לביטוח לאומי.

במרבית המקרים, המוסד לביטוח לאומי משלם את תגמולי המילואים לעובדים עצמאיים על-פי מידע המתקבל מצה"ל מבלי שהגישו תביעה. התשלום מועבר ישירות לחשבון הבנק של עובדים עצמאיים, ששילמו את מקדמות דמי הביטוח באופן שוטף.

אם העובד העצמאי לא קיבל את התשלום בתום 3 שבועות מיום שסיים את שירות המילואים, יפנה אל סניף המוסד לביטוח לאומי ויגיש תביעה.

4. מי שעובד גם כשכיר וגם כעצמאי, ומי שעובד אצל יותר ממעסיק אחד וקיבלו תגמול מהמעסיק

.....

יתבעו את השלמת התגמול באופן אישי מהמוסד לביטוח לאומי.

5. תלמיד במוסד להשכלה גבוהה, מי שאינו עובד, וכן מובטל המקבל דמי אבטלה מהמוסד לביטוח לאומי

.....

יתבעו את התגמול באופן אישי מהמוסד לביטוח לאומי.

6. עובד שהיה בחופשה ללא תשלום יותר מ־60 ימים ביום שיצא לשירות מילואים

.....

יתבע את התגמול באופן אישי מהמוסד לביטוח לאומי.

7. עובד שהחברה שבה עבד הפסיקה לפעול, או החלו לגביה תהליכי פירוק או חדלה להתקיים

.....

יתבע את התגמול באופן אישי מהמוסד לביטוח לאומי.

8. עובד שמעסיקו נפטר או הוכרז פושט רגל או הוכרז פסול דין או ניתן נגדו צו קבלת נכסים

.....

יתבע את התגמול באופן אישי מהמוסד לביטוח לאומי.

שים לב,

דין התגמול המגיע לעובד ממעבידו כדין שכר עבודה, ועל המעביד לשלמו במועד תשלום השכר הרגיל. זכותו של העובד להגיש תובענה לפי חוק הגנת השכר נגד מעביד המסרב לשלם את התגמול או מעכבו.

אופן הגשת תביעה לתגמול מילואים או להענקה

תביעה לתגמול מהמוסד לביטוח לאומי יש להגיש בטופס המתאים, שאפשר לקבלו בכל אחד מסניפי המוסד לביטוח לאומי, או באתר האינטרנט של הביטוח הלאומי - www.btl.gov.il.

1. עובד שכיר הזכאי לתשלום בתביעה אישית, עצמאי, מי שאינו עובד, וכן תלמיד הלומד במוסד להשכלה גבוהה

יגישו תביעה בכל אחד מסניפי המוסד לביטוח לאומי, לפי בחירתם.

לתביעה יש לצרף את האישור המתאים
מצה"ל, או מהיחידה לכוח אדם בשעת חירום
שליד משרד העבודה.

האישורים
הנדרשים

2. עובד שכיר התובע את התגמול מהמוסד לביטוח לאומי

יצרף לתביעה אישורים ממעסיקו על תאריכי
התחלת העבודה והפסקת העבודה, ועל מספר
ימי העבודה ב־3 החודשים שקדמו לחודש
השירות, וכן תלושי שכר או אישורים על השכר
ב־6 החודשים שקדמו לחודש השירות.

האישורים
הנדרשים

3. מי שקיבל תגמול ממעסיקו ותובע תגמול נוסף מהמוסד לביטוח לאומי

יגיש את התביעה האישית לאחר שהמעסיק העיקרי תבע את התגמול
מהמוסד לביטוח לאומי.

יצרף לתביעתו אישור מתאים מצה"ל (טופס
צבאי 3010).

האישורים
הנדרשים

האישורים
הנדרשים

יצרף לתביעתו אישור ממשרד הביטחון על השתתפותו בחינוך הקדם־צבאי, ואישור ממעסיקו על השכר ששולם לו בעד 30 ימי העבודה האחרונים ב־3 החודשים שקדמו לשירות. אם שולם לו שכר בעד התקופה שבה היה בחינוך הקדם־צבאי, יצרף גם אישור על סכום השכר ששולם לו.

שיעורי תגמול המילואים וההענקה

שיעור התגמול ליום יהיה **השכר ברוטו החייב בדמי ביטוח** (לעובד שכיר) או **ההכנסה החייבת בדמי ביטוח** (לעובד עצמאי), או צירוף שניהם (למי שהיה גם עובד שכיר וגם עובד עצמאי) ב־3 החודשים שקדמו ל־1 בחודש שבו החל שירות המילואים, מחולק ב־90.

שים לב,

א. לצורך חישוב התגמול לעובד שכיר יובאו בחשבון גם דמי מחלה, תמורת חופשה, דמי אבטלה, תגמולי מילואים, דמי לידה ודמי פגיעה בעבודה.

ב. אם שולמו **תוספות יוקר במשק** בתקופת 3 החודשים או הרבעון שלפיהם מחושב התגמול, או במהלך השירות, יעודכנו שכר העובד או ההכנסה לעובד עצמאי בחודשים שקדמו לחודש תשלום תוספת היוקר, בשיעור תוספת היוקר.

על־פי תיקון חוק המילואים, החל מ-1.8.2008 שונתה הנוסחה לחישוב התגמול (ראה פרק 6).

מקסימום התגמול

מקסימום התגמול ליום לשכיר, לעצמאי או למי שהוא גם שכיר וגם עצמאי הינו 5 פעמים הסכום הבסיסי מחולק ב־30: 1,329.17 ש"ח באפריל 2010.

מינימום התגמול

מינימום התגמול עלה ל־68% מהסכום הבסיסי, כלומר 180.77 ש"ח ליום באפריל 2010, 5,423 ש"ח לחודש.

1. מי שאינו עובד

יהיה שיעור התגמול המגיע לו שווה לשיעור מינימום התגמול ליום: 180.77 ש"ח באפריל 2010.

2. מי שהפסיק לעבוד לפני יציאתו לשירות המילואים

ולא חלפו יותר מ־60 ימים מיום הפסקת העבודה, ייחשב כמי שיצא למילואים ביום שהפסיק לעבוד.

3. שכיר שעבד פחות מ־60 ימים ב־3 החודשים שקדמו ליציאה לשירות

יחושב שיעור התגמול המגיע לו על פי השכר ב־3 חודשים, לפי בחירתו, מתוך 6 החודשים שקדמו ל־1 בחודש שבו החל השירות.

4. מי שזכאי לדמי אבטלה בתקופת השירות במילואים

יקבל תגמול מילואים לפחות בשיעור דמי האבטלה שהיו מגיעים לו, אלמלא שירת במילואים.

דמי אבטלה לא משולמים עבור תקופת השירות במילואים.

5. מי שזכאי גם לתגמול מילואים וגם לדמי פגיעה בעבודה

יבחר באחת משתי הגמלאות.

6. מי שהחל שירות מילואים בתוך 60 ימים מיום שסיים שירות מילואים קודם

זכאי לחישוב התגמול על בסיס השכר או ההכנסה שהיתה לו ב־3 החודשים שקדמו לתקופת השירות הראשונה, אם הכנסה זו גבוהה יותר.

7. שיעור ההענקה ליום לנער עובד המשתתף בחינוך קדם־צבאי

יהיה שווה לשכרו ב־30 ימי העבודה האחרונים, ב־3 החודשים שקדמו לתחילת שירותו, מחולק ב־30.

מינימום ההענקה ליום לנער עובד יהיה 25% מהשכר הממוצע במשק מחולק ב־30: 66.80 ש"ח באפריל 2010.

חוב בדמי ביטוח

המוסד לביטוח לאומי אינו מקזז חוב בדמי הביטוח מתגמול המילואים. קיזוז יתבצע על-פי בקשת המשרת במילואים.

דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות

- עובד שכיר שמקבל את התגמול ממעסיקו - ינכה המעסיק מהתגמול דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות, כפי שמנוכה מהכנסתו מעבודה.
- עובד שכיר שמגיש תביעה אישית - ינוכו מהתגמול דמי ביטוח בריאות בלבד.
- עובד עצמאי, מי שאינו עובד וכן תלמיד הלומד במוסד להשכלה גבוהה שמגישים תביעה אישית - לא ינוכו מהתגמול דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות.

מס הכנסה

המוסד לביטוח לאומי מנכה מהתגמול מס הכנסה לפי "לוח המס לניכוי משכר עבודה (עובדים יומיים)". הנחה או פטור יינתנו לזכאים על-פי תקנות מס הכנסה.

תשלומים לקופות תגמולים וקרנות פנסיה

עובד שהוא חבר בקרן פנסיה או בקופת תגמולים, או שהוא מבוטח בביטוח מנהלים, חייב לשלם בעד פרק הזמן שבו שירת במילואים, וכן חייב מעסיק של עובד שכיר לשלם את חלקו כאילו לא שירת העובד במילואים והמשיך לעבוד.

הפרשים לעובד עצמאי

עובד עצמאי שהכנסתו לפי שומה היתה גבוהה מההכנסה שלפיה שולמו לו תגמולי מילואים, ישולמו לו הפרשים בתוספת הצמדה. אם היתה הכנסתו נמוכה מההכנסה שלפיה שולמו לו תגמולי מילואים, יידרש להחזיר את ההפרש בתוספת הפרשי הצמדה.

הפרשי המילואים יחושבו בעת חישוב הפרשי דמי הביטוח לפי השומה.

המוסד לביטוח לאומי רשאי לקזז חוב בדמי הביטוח מהפרשי תגמולי המילואים, המגיעים לעובד עצמאי.

תשלום מקדמה על־ידי המוסד לביטוח לאומי בשעת חירום

אם שר הביטחון קובע את שירות המילואים כשירות חירום, ישלם המוסד לביטוח לאומי מקדמה על חשבון תגמול המילואים המגיע. המקדמה לכל משרת במילואים תהיה בסכום השווה לשיעור מינימום התגמול.

תיקונים בחוק התגמולים למשרתים במילואים

ב-2.4.2008 התקבל בכנסת חוק המילואים החדש, הכולל בתוכו גם את תיקון חוק הביטוח הלאומי בנושא תגמולי מילואים. החוק חל על כל מי שהתחיל את שירות המילואים מ-1.8.2008 ואילך.

להלן פירוט התיקונים בחוק התגמולים למשרתים במילואים:

א. שינוי הנוסחה לחישוב התגמול (תיקון סעיף 273(א) לחוק)

עד 1.8.2008 פוצה כל חייל מילואים על אובדן ההכנסה עקב השירות במילואים לפי הנוסחה שנקבעה בסעיף 273(א) לחוק: שכר רבע שנתי החייב בדמי ביטוח מחולק ב-90. על-פי נוסחה זאת לא ניתן פיצוי מלא למי שביצע תקופות שירות הקצרות מ-7 ימים או תקופות שירות ארוכות יותר, שבהן הסתיים השירות בסוף השבוע.

לדוגמה: מי שמשרת במילואים 5 ימים, מפוצה כיום בשיעור 5/30 משכרו. לעומתו, מי שעובד 5 ימים משתכר בשיעור 7/30 משכרו.

להלן פירוט התיקונים על-פי הנוסחה חדשה:

- **שירות רצוף של שבעה ימים** - משולם בעד כל יום שירות (גם אם מדובר במספר תקופות רצופות של 7 ימים), על-פי הנוסחה הקיימת כיום בחוק (חלוקת השכר הרבע שנתי ב-90).
- **שירות של יום-חמישה ימים** - משולם על-פי הנוסחה הקיימת (חלוקת השכר הרבע שנתי ב-90) בתוספת 40% למספר הימים שנעשו.
- **שירות של שישה ימים** - משולם על-פי הנוסחה הקיימת בתוספת יום אחד.
- **תקופת שירות שהיא יותר משבעה ימים** - אם לאחר החלוקה של מספר הימים ב-7 היתרה קטנה מ-6, מחושב התגמול על-פי הנוסחה הקיימת בתוספת 40% על יתרת הימים; אם לאחר החלוקה ב-7 היתרה היא 6 ימים, משולם התגמול על-פי הנוסחה הקיימת בתוספת יום אחד ליתרת הימים.

ב. העלאת גובה תגמול המינימום

על-פי החוק "לא יפחת שיעור התגמול ליום מהתגמול המזערי" (תגמול מינימום).

עד 1.8.2008 הוגדר תגמול המינימום ליום כשכר מינימום לחודש מחולק ב-30. גובהו היה 123.67 ש"ח ליום ו-3,710 ש"ח לחודש.

על-פי התיקון בחוק הועלה סכום תגמול המינימום ל-68% מהסכום הבסיסי - 180.77 ש"ח ליום, ו-5,423 ש"ח לחודש, נכון לאפריל 2010.

גם אם השתכר חייל המילואים לפני השירות שכר מינימום, בעבור שירות המילואים הוא יקבל תגמול גבוה יותר: 5,423 ש"ח לעומת 3,710 ש"ח לפני תיקון החוק.

ג. שירות חצי יומי

עד 1.8.2008 נקראו אנשי המילואים לשירות מילואים שאינו עולה על יום אחד, והוא זיכה אותם בתגמול רגיל, כפי שהתבצע בעבור כל תקופת שירות אחרת.

ישנם מקרים שבהם נעשה שירות מילואים של מספר שעות, שהשפעתו על העבודה היא חלקית.

כיום התגמול שמשולם בעבור השירות החלקי הוא מחצית מהתגמול המשולם בעבור יום מילואים רגיל. משך השירות לא יעלה על 6 שעות לרבות הנסיעות למקום השירות וחזרה. התגמול משולם על-פי אישור מיוחד מהצבא.

ד. תשלום למי ששירת במילואים ולא נפגעה הכנסתו עקב השירות

על-פי התיקון בחוק משולם תגמול מילואים בעבור כל יום שירות, ללא אבחנה אם נפגעה הכנסתו של המשרת במילואים עקב השירות או לא.

עובד המשרת במילואים יום עבודה רגיל, וביצע את שירות המילואים מעבר לשעות העבודה, או בימי המנוחה השבועית שלו ו/או בחופשתו, ישולמו לו הן שכר עבודה רגיל והן תגמול מילואים.

7 | מידע למעסיק

המוסד לביטוח לאומי מחזיר למעסיקים את תגמולי המילואים ששילמו לעובדיהם כחוק.

כדי לקבל את החזר התגמולים, על המעסיק להגיש טופס תביעת מעסיק להחזרת תגמולי מילואים (בל/501) בסניף המוסד לביטוח לאומי שבו מתנהל חשבון דמי הביטוח שלו. ניתן להוריד את הטופס מאתר האינטרנט של הביטוח הלאומי: www.btl.gov.il.

בטופס התביעה, בטבלת השכר, ירשום המעסיק את השכר ברוטו, **החייב בדמי ביטוח**.

המוסד לביטוח לאומי יחשב את התגמול על-פי השכר שדווח בתביעה ויוסיף עליו את תוספות היוקר על-פי החוק.

אם המוסד לביטוח לאומי שילם למעסיק תגמול גבוה מהסכום ששולם לעובד, חובה על המעסיק לשלם לעובד את ההפרש.

שים לב,
דין תגמול המגיע לעובד ממעבידו כדין שכר עבודה, ועל המעביד לשלמו במועד תשלום השכר הרגיל. זכותו של העובד להגיש תובענה לפי חוק הגנת השכר נגד מעביד המסרב לשלם את התגמול או מעכבו.

מוקד טלפוני למילואים

במסגרת המאמצים לשיפור השירות לאנשי המילואים, חנך הביטוח הלאומי מוקד טלפוני אוטומטי הפועל 24 שעות ביממה.

המוקד הטלפוני נועד לחיילי מילואים המגישים תביעות באופן אישי ולמעסיקים המשלמים את התגמול לעובדיהם המשרתים במילואים.

מספר הטלפון במוקד: 02-6463010

במוקד ניתנים השירותים הבאים:

1. מידע כללי על זכויות וחובות בביטוח הלאומי

2. טפסים להגשת תביעות להחזר התגמול שישלחו אליהם ישירות בפקס

3. סימולטור לחישוב התגמול עבור השירות במילואים

4. למעסיקים יישלחו ישירות בפקס איגרות והודעות על שינויים בחוק ונהלי עבודה

אישור על ביצוע שגי"פ

מספר ימי שירות

עד תאריך:

מתאריך

ימי כלכלה:

דאר צבאי:

אשרה:

תאריך _____ חתימה _____

אישור קצין/ה / נגד/ת משחרר/ת

הנני מאשר/ת שהחזיל ביצע ימי מילואים כמצויין. הנני מאשר/ת כי החלוש נמסר/לא נמסר לחזיל

חתימה

תאריך

פרטי

משפחה

דרגה

מס אישי

טופס 1-3010

חוברת זו מסבירה את תנאי הזכאות לתגמול מילואים. דברי ההסבר המובאים כאן כלליים, ואין לראות בהם נוסח מלא ומוסמך של החוק. כל האמור בלשון זכר מכון גם לנשים.

הערה: בחוק שעל-פיו משלם הביטוח הלאומי תגמולי מילואים, חלים שינויים מעת לעת. לפיכך נא ברר את זכויותיך במוקד הטלפוני של הביטוח הלאומי או באתר האינטרנט - פרטים בפרק 10.

בהוצאת המוסד לביטוח לאומי

הסברה ויחסי ציבור

סימן החוברת: ח"ה 18

ירושלים, אייר התש"ע, אפריל 2010

הפקה: לשכת הפרסום הממשלתית
עיצוב ועימוד: תמנע בינימוב אש

המידע והצילומים על הכריכה באדיבות אתר צמח השדה
צילומים: שרה גולד www.wildflowers.co.il